

РЕТРОСПЕКТИВА КРИТЕРІЇВ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

Аліна Яблоновська

Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна

Анотація. У тезах в ретроспективному аспекті розглянуто критерії, щодо формування програми Олімпійських ігор, подано інформацію про включення додаткових видів спорту до олімпійської програми.

Ключові слова: Олімпійські ігри, олімпійська програма, критерії, додаткові види спорту.

Вступ. Олімпійські ігри – міжнародні змагання, що поєднують різні види спорту, є комплексним турніром та найважливішим спортивним святом. Програма змагань Олімпійських ігор на сьогоднішній день включає понад тридцять видів спорту [2].

Актуальність даної теми полягає в тому, що включення додаткових видів спорту до програми Олімпійських ігор розглядається як один з важливих чинників для збільшення популярності виду спорту в світі. Саме програма Ігор визначає стратегію розвитку олімпійського спорту в багатьох країнах.

Мета та завдання дослідження: полягали у визначенні ретроспективи критеріїв формування програми Олімпійських ігор.

Матеріал і методи дослідження. В якості методів дослідження були використані теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел та Інтернет ресурсів.

Результати дослідження та їх обговорення. Кожен вид спорту, який включається до Олімпійської програми, має відповідати вимогам Олімпійської хартії.

У 1979 році вимогою для включення виду спорту до програми Олімпійських ігор став географічний критерій поширення по країнах та континентах. Для Ігор Олімпіад вид спорту у чоловіків мав бути поширений на 4 континентах та у 75 країнах, а у жінок на 3 континентах та у 40 країнах. Для зимових Олімпійських ігор вид спорту мав бути поширений на 3 континентах та у 25 країнах, як для чоловіків, та і для жінок [1].

На початку 21 століття вимоги Олімпійської хартії змінювались, та у її сучасній редакції, відповідно до правила 45, Програма Олімпійських ігор представляє собою програму всіх спортивних змагань, затверджених МОК для кожних конкретних Олімпійських ігор [3, 4]. Програма складається з двох компонентів, а саме:

- *Спортивна програма*, яка включає всі види спорту для конкретних Олімпійських ігор, як це визначила Сесія з числа видів спорту, якими керують МФ, визнані МОКом.
- *Програма видів змагань*, яка включає всі змагання, як це визначив Виконавчий комітет МОК для конкретних Олімпійських ігор.

Програма складається після проведення МОКом аналізу програми попередніх відповідних Олімпійських ігор. Тільки види спорту, які відповідають Олімпійській хартії і Всесвітньому антидопінговому кодексу, можуть бути включені в програму [3, 6].

Як зазначено у роз'ясненні до правила 45, організаційний комітет з підготовки конкретних Олімпійських ігор може запропонувати МОКу включити, лише на ці Олімпійські ігри, один або більше додаткових видів змагань [3, 6].

Так, за пропозицією організаційних комітетів з підготовки Олімпійських ігор у програми Ігор були включені додаткові види спорту: Токіо-2020 – карате, серфінг, скейтбординг, скелелазіння, Париж-2024 – брейк-данс, серфінг, скейтбординг, скелелазіння, Мілан та Кортіна-д'Ампеццо-2026 – скі-альпінізм, Лос-Анджелес-2028 – бейсбол/софтбол, крикет, лакрос, сквош, флаг-футбол [5].

Висновки. Таким чином, критерії щодо формування програми Олімпійських ігор протягом історії їх проведення постійно змінювались. В основі цих змін лежало прагнення Міжнародного олімпійського комітету зробити олімпійську програму більш сучасною та видовищною, сприяючи розповсюдженню видів спорту у світі та залученню більшої кількості молоді до регулярних занять спортом.

Перспектива подальших досліджень: на основі аналізу науково-методичної літератури та інформаційних ресурсів мережі Інтернет розглянути тенденції щодо перспектив включення нових видів спорту до програми Олімпійських ігор.

Список використаної літератури:

1. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність. Київ. 2021. Кн. 2. 672 с.
2. Гончаренко В. І., Іваній І. В., Кудренко А. І. Олімпійський спорт. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2014. 364 с.
3. Олімпійська хартія МОК (17.07.2020). URL: <http://www.noc-ukr.org>
4. Таран Л.М., Мішин М.В. Олімпійський спорт, професійний спорт, загальна теорія підготовки спортсменів: у запитаннях та відповідях. Довідник. Харків: ХДАФК. 2021. С. 42-48.
5. International Sports Federations. URL: <https://olympics.com/ioc/international-federations>
6. Olympic charter IOC (15.10.2023). URL: <http://www.olympic.org>